

25.6.2021

שלום לכולם,

אנו לקראת סופו של חודש יוני, ומכאן שאפשר להתחיל לסכם את כמויות ההזרעות שהיו לנו בחצי השנה הראשונה של 2021, ובהשוואה לשנים עברו.

הזרעות: כמות ההזרעות מושפעת ממספר גורמים:

- גודל העדר
- מדיניות המכסות השנתית
- פוריות
- תחרות

בישראל, התנודות בכמויות ההזרעה בין החודשים, מושפעות רבות מהחלטות עונתיות. מרבית המשקים מכוונים את עיקר ההזרעות לחודשים מרץ עד יוני וזאת במטרה לקבל את ההמלטות בין דצמבר/ינואר ועד מרץ/אפריל. בכך, מאפשרת הרפת לייצר יותר חלב באביב-קייץ ולא לייצר מעל התכנון בחורף.

תנודתיות זו מורגשת רבות בכמות ההזרעות הראשונות והכלליות בחודשים מרץ עד יוני. ישנם משקים, שלהם יתרון ממשקי בקיץ (משקי ההר), שחלקם אף מושך את תקופת ההזרעות המרובות לכיוון יולי, בואכה אוגוסט.

להלן מספר נתונים המשקפים את עבודתנו במחצית הראשונה של השנה, בהשוואה לשנתיים האחרונות.

כמות הזרעות: מספר ההזרעות הראשונות, במהלך שלושת השנים האחרונות נמצא במגמת ירידה. בין השנים 2019 ו-2020 ירידה של כ-2.5 נקודות האחוז. בשנת 2021, ירידה נוספת של 4.6 נקודות האחוז לעומת 2020.

טבלה 1: **כמות ההזרעות ופסילות** במחצית השנה הראשונה בשנים 2019-2021

מספר הזרעות ופסילות כלליות

2019		2020		2021		חודש/שנה
ראשונות	כלליות	ראשונות	כלליות	ראשונות	כלליות	
10,306	31,949	10,275	31,802	9,655	34,071	ינואר
10,721	28,279	10,602	29,022	10,368	30,398	פברואר
15,694	35,523	15,023	36,161	14,320	36,039	מרץ
18,021	39,144	17,545	41,021	18,353	42,233	אפריל
19,145	43,937	17,393	42,877	17,196	43,502	מאי
15,293	38,787	16,116	44,578	13,050	34,395	יוני
89,180	217,619	86,954	225,461	82,942	220,638	סה"כ
14,863	36,270	14,492	37,577	13,824	36,773	ממוצע חודשי

לעומת זאת, כמות הכנסות הידיים (הזרעות + פסילות) עלתה בהיקף ניכר בין השנים 2019 ל-2020 בכ- 3.6 נקודות האחוז, וירדה בין השנים 2020 ל-2021 בכ- 2.1 נקודות האחוז. במידה ונשווה את עבודתנו בשנת 2021 לעומת 2019, הייתה עלייה קלה של כ-1.4 נקודות האחוז.

איך זה מתבטא בין אזורי ההזרעה השונים ובין כלל המזריעים (כולל המחליפים)?

טבלה 2: מספר ימיי שיא לכלל המזריעים במחצית השנה הראשונה בשנים 2019-2021

2019	2020	2021	חודש/שנה
17	2	13	ינואר
14	5	5	פברואר
35	16	23	מרץ
87	107	114	אפריל
110	90	96	מאי
74	125	78	יוני
337	345	329	סה"כ

יום שיא הינו יום שכמות ההזרעות+הפסילות שווה או יותר ל-60. הפיזור בין החודשים השונים בין השנים, אינו זהה. אולם, המגמה דומה – מספר הימים עם הכמויות הגבוהות ביותר של "הכנסות ידיים", מתכוון לחודשים אפריל-יוני. ישנו כיוון קצת שונה, לחודשים אלו, בין השנים. בשנת 2021, השיא היה "מוקדם", באפריל. בעוד שב-2020 השיאים היו באפריל וגם ביוני. לעומת זאת, שנת 2019 התנהגה בהתאם למצופה – עלייה משמעותית באפריל, שיא במאי וירידה ביוני.

טבלה 3 ממחישה את כמות המזריעים ה"חווים" את ימיי השיא הללו, בחודשים השונים. יש להדגיש, הטבלה ממחישה את עבודת המזריעים והמחליפים ולא את אזורי המזריע השונים. במידה ונבצע זאת לפי אזורי מזריע, המספרים יהיו נמוכים יותר.

טבלה 3: מספר מזריעים עם ימיי שיא במחצית השנה הראשונה בשנים 2019-2021

2019	2020	2021	חודש/שנה
8	2	9	ינואר
6	5	5	פברואר
17	11	17	מרץ
27	32	33	אפריל
30	27	30	מאי
32	36	29	יוני
20.0	18.8	20.5	ממוצע

ניתן לראות שבממוצע, שנים 2019 ו-2021 היו דומות, ואילו שנת 2020 (שהייתה מרובת הזרעות, ומרובה בימיי שיא) הייתה במספר קטן יותר של מזריעים. כלומר, בשנת 2020, הנטל התחלק בפחות מזריעים, והוא חזר לחלוקה מדודה יותר בשנת 2021.

לבסוף, כמות ההזרעות היומיות הממוצעות (ליום חול) בין השנים ובין כלל המזריעים (טבלה 4).

טבלה 4: **כמות הזרעות ופסילות ממוצעות ליום לכלל המזריעים** במחצית השנה הראשונה בשנים 2019-2021

חודש/שנה	2021	2020	2019
ינואר	32.6	29.8	31.8
פברואר	32.2	30.0	31.5
מרץ	33.0	31.8	32.7
אפריל	35.4	34.6	34.4
מאי	36.6	35.8	35.7
יוני	37.3	37.0	36.3
ממוצע	34.5	33.2	33.7

כלומר, ימיי השיא, אינם סימן טוב לפוריות. ככל שמרכזים יותר הזרעות ליום אחד, ועומס ההזרעות גובר כשבמקביל, קשיחות בלתי מתפשרת של המשקים לשעת ההזרעה המתוכננת, מביאה את המזריעים למקומות בהן השירותיות פוחתת, מדדי הפוריות, במרבית המקרים, נפגעת.

טבלה 4 נראית במספר הכנסות ידיים סביר וטוב, אולם לכל מזריע ומזריע ישנה תקופה (אפריל-יוני) שבה כמות הכנסות הידיים גובר, וגם 50-60 הכנסות ידיים (שאינם מוגדרים כימיי שיא), הם לעיתים גבוהים.

שיאון מתלבטת כבר שנים רבות לפתרון העונתיות של כמות ההזרעות. ככל שעונתיות זו מקצינה, ומספר ימיי השיא גובר, תהייה השפעה גוברת והולכת על הביצועים. נכון, שלאחר מכן ישנם כ-8 חודשים קלים יותר, אולם כוונת הרפתן היא דווקא לקבל את מירב ההריונות בעונה מסוימת ושבה הוא מגביר את כמות ההגשות למזריעים.

יש הטוענים שכך היה כבר שנים רבות ומה פתאום נזעקים.....

ובכן, אין שנה אחת דומה לשנייה (ראו כמויות בטבלאות למעלה) ואין הסביבה דומה בין השנים. הלחצים מגיעים מכיוונים רבים ושונים לעומת שהיו בעבר

1. **סובלנות וסבלנות** – ההנהלה מסתובבת רבות ברפתות לפתרון בעיות שבעבר היו נפתרות בצורה פשוטה יותר. סבלנות וסובלנות נמוכים של כל הצדדים גורמים לעימותים מיותרים המשפיעים על היחסים היום יומיים בין המזריע/הנהלה ללקוח. אנו הגברנו את מערכת ההדרכה שלנו ואנו מסתובבים ביותר רפתות מבעבר. בין הסיבות לביקורים הרבים נמצאת גם ההקשבה, הסבלנות והסובלנות של כולנו. לעיתים קרובות, שיחה פשוטה מחזירה את היחסים החמים, החייבים להיות בין המזריע/שיאון ללקוח/ה – הרפתן/ית והצוות.

2. **קשיחות בלתי מתפשרת על שעות ההזרעה** – היה שונה בעבר

3. **תחלופת מזריעים חדשים ורעננים** – לוקח זמן עד שמגיעים לרמת ביצועים נדרשת

4. **תחרות** – פתרונות קלים המשנים את עומסי העבודה: משקים הנעים "בין לבין" ויוצרים לחצים בסידור העבודה.

5. **קורונה ומתיחות ביטחונית** – משפיעים הן על הרפתנים והן על המזריעים. בימים של "טיפטופים" או של מבצעים ביטחוניים, שיאון ממשיכה כל הזמן לתת את השירות. אולם ללא ספק, במתחים ובלחצים נפשיים שלא היינו רגילים להם בעבר.

כל זאת בונים את "הלחץ" – **פוריות ולחצים הם ווקטורים מנוגדים**. הפלא ופלא, הלחצים משפיעים לרעה על הפוריות.

כמובן, שאין בכתבה זו עילה בלעדית לירידה בפוריות, אולם היא מסבירה "עוד אירוע" שאין להתעלם ממנו.

בברכת שבת שלום ושבוע טוב,

יואל